

посібник. К.: Видавництво Європейського університету, 2001. 148 с.

4. Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2025-2030 роки. К.: ННЦ «ІАЕ». 2022. URL: <http://minagro.gov.ua/node/16015>.

5. Сотник І.М., Вовк О.М. Операційний менеджмент: Навчальний посібник. Суми: Видавництво СумДУ, 2012. 165 с.

Кавака Д.М.

здобувачка вищої освіти,

Фасій В.С.

здобувачка вищої освіти,

Науковий керівник: Сакун Г.О.

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту і маркетингу,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Перехід до Індустрії 4.0 супроводжується появою нових видів ризиків, пов'язаних з цифровими технологіями та особливостями конкретних сфер господарювання, що призвело до значного ускладнення загальної ризикової ситуації, зокрема, на промислових підприємствах. Індустрія 4.0 – це новий етап розвитку промисловості, що характеризується повністю автоматизованим виробництвом, керованим інтелектуальними системами, які постійно взаємодіють як між собою, так і з зовнішнім середовищем, створюючи глобальну мережу промислових об'єктів і послуг.

Експоненціальне зростання обсягів даних, що генеруються підприємствами, створює виклик для традиційних методів обробки інформації та вимагає розробки нових інноваційних рішень. Завдяки зростаючому обсягу даних та розвитку аналітичних інструментів, компанії отримують можливість проводити глибокий аналіз ринку, виявляти нові можливості та оптимізувати

бізнес-процеси, що дозволяє їм приймати більш точні та своєчасні рішення та підвищувати свою конкурентоспроможність [1].

Оцінка цифрового прогресу країн стає все більш актуальною, і для цього використовуються різноманітні рейтинги та індекси. Для комплексної оцінки рівня цифрової трансформації економіки використовуються такі індекси, як ICT Development Index, DESI (рис. 1), індекс розвитку електронного урядування, Global Cybersecurity Index (рис. 2) та рейтинг відкритих даних Open Data Maturity (рис. 3). Інформаційно-комунікаційні технології є незамінним інструментом для проведення порівняльних досліджень, що охоплюють різні географічні рівні. Це дозволяє виявити лідерів та аутсайдерів у сфері цифрової трансформації, а також визначити загальні тренди розвитку, допомагає виявити слабкі місця в розвитку цифрової інфраструктури, доступі до інтернету, цифрових навичках населення тощо. Високе місце в рейтингу цифрового розвитку може привернути іноземні інвестиції, оскільки свідчить про сприятливе середовище для ведення бізнесу, допомагає країнам обмінюватися досвідом і співпрацювати у сфері цифрової трансформації [1].

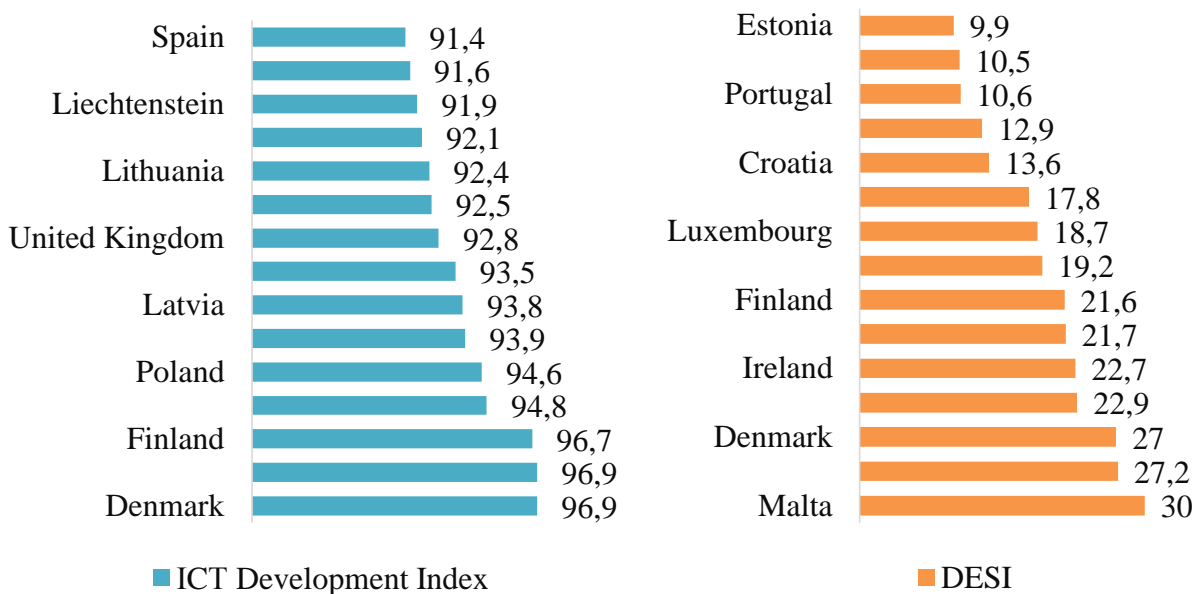

Рис. 1. Провідні країни Європи за Індексом розвитку ICT Development Index та індикатором DESI у 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [3;4]

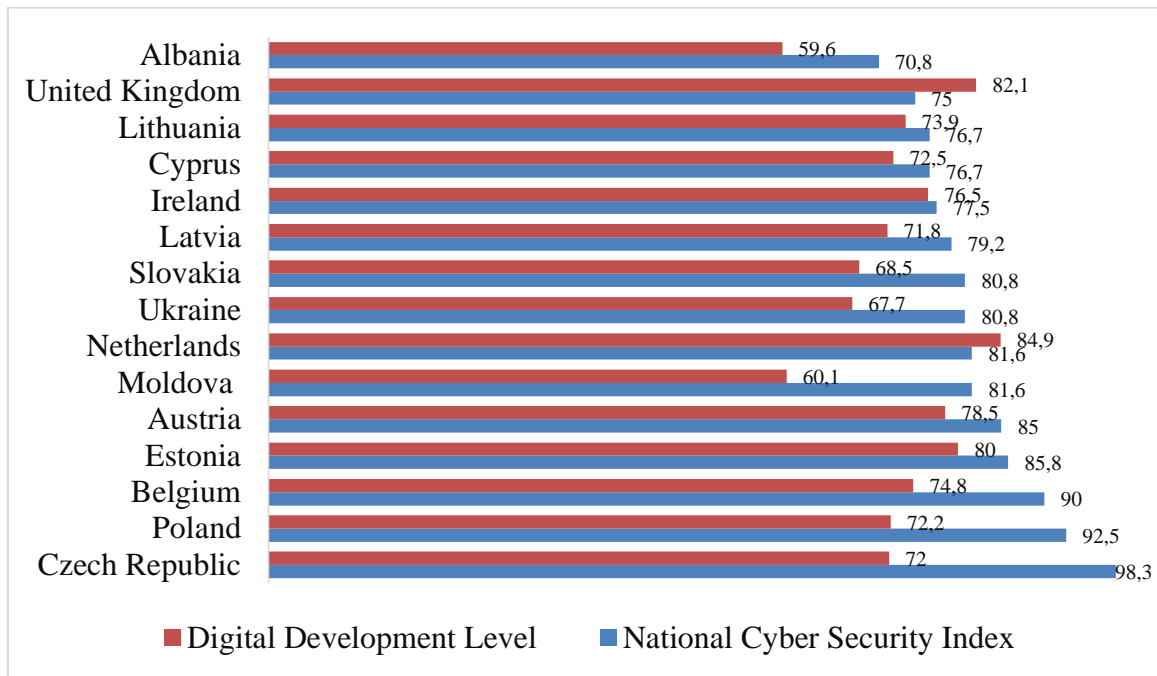

Рис. 2. Провідні країни Європи за індикатором National Cyber Security Index у порівнянні з Digital Development Level, станом на серпень 2024 р.

Джерело: побудовано за даними [5]

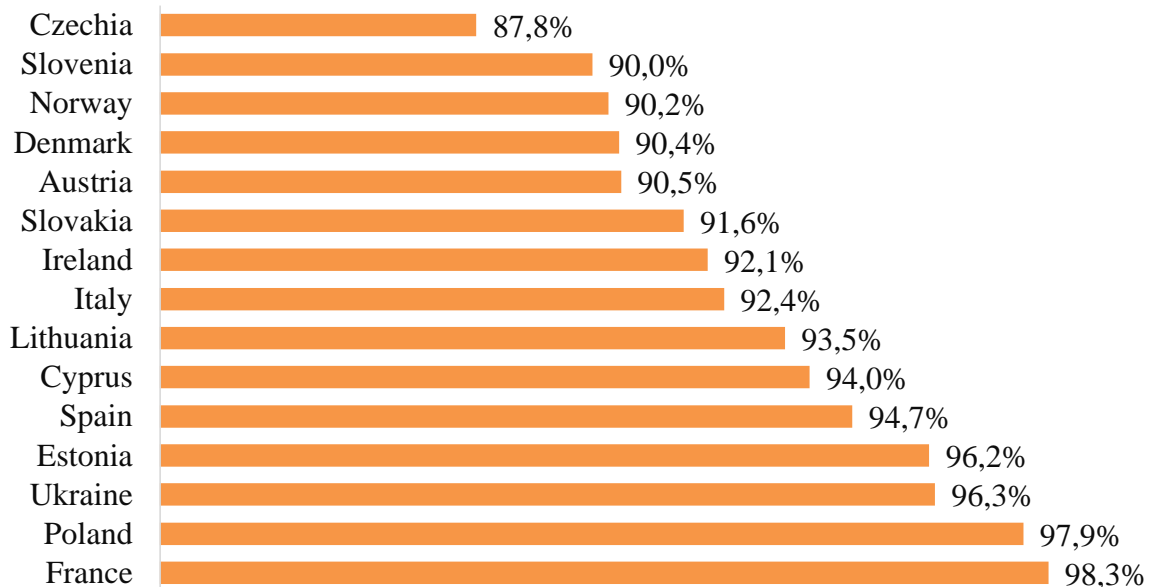

Рис. 3. Загальний рейтинг провідних країн Європи за індикатором відкритих даних Open Data Maturity за 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [3]

Високий показник DESI свідчить про сприятливе середовище для ведення бізнесу, що приваблює інвестиції як з внутрішніх, так і з зовнішніх джерел. Компанії з країн з високим DESI мають більшу конкурентоспроможність на глобальному ринку. Вони можуть ефективніше використовувати цифрові технології для оптимізації своїх бізнес-процесів, покращення якості продукції та послуг, а також для виходу на нові ринки. Він є важливим індикатором для підприємницького сектору, оскільки він відображає загальний рівень цифрового розвитку країни і впливає на такі ключові фактори, як інвестиційна привабливість, інноваційність, конкурентоспроможність та співпраця.

Кібербезпека є стратегічним активом будь-якої сучасної держави й підприємництва, особливо в контексті глобалізації та цифрової трансформації. Вона не лише захищає критичну інфраструктуру, але й створює сприятливе середовище для розвитку економіки та бізнесу. Регулярна оцінка рівня кібербезпеки є невід'ємним елементом забезпечення національної безпеки. Це дозволяє своєчасно виявляти та усувати вразливості, підвищувати рівень захищеності інформаційної інфраструктури та формувати умови для успішної цифрової трансформації, зокрема в сфері промисловості. Високий рівень кібербезпеки є необхідною умовою для сталого розвитку економіки та бізнесу, а інвестування в кібербезпеку є не витратою, а довгостроковою інвестицією в майбутнє [2].

Рейтинг країн за рівнем розвитку відкритих даних (Open Data Maturity) є потужним інструментом для оцінки цифрової зрілості держав та їхнього потенціалу для інновацій. Для промислового сектору цей рейтинг має особливе значення, оскільки відкриті дані можуть стати каталізатором для значних змін та зростання, саме тому розвиток відкритих даних є одним з пріоритетних завдань для будь-якої країни, яка прагне досягти стійкого економічного розвитку.

Промисловий сектор Європи переживає період значних трансформацій, зумовлених як глобальними трендами, так і внутрішніми факторами. Багато

європейських країн стикаються з проблемою деіндустріалізації, особливо в традиційних галузях, таких як металургія та текстильна промисловість. Однак, паралельно відбувається процес реструктуризації, з фокусом на високотехнологічних виробництвах та інноваціях. Впровадження цифрових технологій, таких як Інтернет речей, штучний інтелект та великі дані, радикально змінює виробничі процеси, підвищуючи їх ефективність та гнучкість [1].

Багато підприємств перебувають у процесі перетворення своїх виробничих процесів, впроваджуючи сучасні цифрові рішення. Але, поряд з цими позитивними тенденціями, процес цифрової трансформації виробництва супроводжується низкою викликів, що негативно впливають на здатність підприємства захищати свої економічні інтереси та дотримуватися правових норм. Швидкі темпи цифровізації вимагають від правотворців постійного моніторингу змін на ринку та оперативного внесення змін до законодавства з метою підтримки створення сприятливого середовища для розвитку й цифровізації підприємств. Саме тому питання забезпечення безпеки в цифровій економіці та правовому просторі є одним з найактуальніших викликів сучасності.

Список використаних джерел:

1. Бугріменко Р., Смірнова П. Вплив розвитку цифрової трансформації на діяльність підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-29> (дата звернення: 21.09.2024).
2. Кириленко С. В. Система економічної безпеки в умовах цифрової економіки. *Journal of Strategic Economic Research*. 2024. № 1. С. 40–47. URL: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2024.1.4> (дата звернення: 22.09.2024).
3. Digital Decade DESI visualisation tool. *Digital Decade DESI visualisation tool*. URL: <https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts> (дата звернення: 22.09.2024).